

เรื่องเล่าจากต่างแดน (ของคนไกลบ้าน)

เชิดชัย โพธิ์ศรี**

ความตั้งใจจริงของผู้เขียนก็คืออยากจะแบ่งปันประสบการณ์ (รวมทั้งความสนุกสนาน ถ้ามีบ้าง) กับทุกคนที่อยู่ในสถานะของผู้อ่าน ผู้ที่สนใจจะอ่าน คนที่กำลังจะไปไกลจากบ้าน คนที่ห่างบ้าน และคนที่อยู่ระหว่างเดินทางกลับบ้าน ผู้ล้อมกอดอันอบอุ่นของมาตุภูมิ หรือใครก็ตาม ผู้เขียน บางทีอาจจะเรียกว่าผู้พิมพ์ และเรียบเรียง เพราะไม่ได้ใช้ปากกา หรือดินสอขีดเขียนหรือแม้แต่พิมพ์เอง (พิมพ์เข้ามาๆ ถ้าเขียนจริงอาจจะเร็วกว่านี้หลายล้านเท่า) พิมพ์จากความคิด ความรู้สึก และจินตนาการ (ที่ไม่เลื่อนลอย) ในช่วงเวลาขณะหนึ่ง และคงไม่ใช่การเขียนเพื่อระบายความทุกข์ระทม หรือเสียดสีใครให้ระบมชอกช้า ผู้เขียนอยากจะเขียนให้ท่านๆ อ่านมากโข แต่ด้วยปัจจัยจำกัดหลายอย่างที่ไม่อำนวย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเทคนิค หรือข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ผู้เขียนไม่สามารถนั่งนิ่งๆ ทุ่มเทาให้กับงานเขียน และเรียบเรียงนี้ได้เต็มที่ จนกระทั่งวันนี้เป็นวันแรกในรอบสามเดือนที่ผู้เขียนสามารถที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวเล่าสู่กันฟัง ได้ดังเจตนารมณ์ ก่อนอื่นผู้เขียนต้องขอออกตัวด้วยว่าผู้เขียนเป็นมือสมัครเล่น ไม่ใช่ชนกแต่งนวนิยายที่ใช้ภาษาอันสละสลวยละม่อมกล่อมสุนทรีย์ให้ผู้อ่านเคลิบเคลิ้ม โอนอ่อนไหวเอนตาม อ่านแล้วต้องอ่านเล่มสอง สาม สี่... (แจกเช่นดั่งนิยายน้ำเน่า) ภาษาที่ใช้อาจจะแข็งกระด้าง ห้วนเพราะไม่ได้ผ่านการขัดเกลาหรือพิสูจน์อักษรจากบรรณาธิการแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นถ้าอ่านแล้วไม่ไพบารุหรือสวยงามต่อสายตาท่าน ผู้เขียนต้องขอภัยไว้ตั้งแต่ตอนแรกนี้ด้วย หวังว่าท่านผู้อ่านคงไม่ถือสาว่ากล่าวแต่อย่างใด อารัมภบทมาเยือนเชื้อชะนาน มาเริ่มต้นกันสักทีว่าในระหว่างสามถึงสี่เดือนที่ผ่านมาผู้เขียนไปไหน ทำอะไร ได้พบเจออะไรบ้าง

คงไม่โลดโผนเป็นสิงห์ทะเลเหมือนหนังอินเดียน่าโจนส์ที่ท่านทั้งหลายได้เคยชม และคงไม่มหัศจรรย์อย่างซูเปอร์แมนริเทิร์นที่เพิ่งจะลงโรง เริ่มเรื่องเลยผู้เขียนได้ทราบข่าวเรื่องการให้ทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากรจากสกอ.(www.mua.go.th) ประมาณไตรมาสที่สามของปีที่แล้ว โครงการนี้มีชื่อย่อว่า UMAP คำเต็มๆคือ University Mobility in Asia & Pacific เป็นโครงการที่ให้ทุนแก่นักศึกษาและบุคลากร ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะอาจารย์เท่านั้น สำหรับการศึกษา ดูงาน หรือการวิจัย ช่วงสั้นๆไม่เกินสี่เดือน กับมหาวิทยาลัยที่ร่วมมือหรือคาดว่าความร่วมมือกำลังจะเกิดในต่างประเทศ บอกนิดหนึ่งว่าหากอาจารย์รุ่นๆยังเดรัจฉานหรือรุ่นราวคราวเดียวกับผู้เขียน (ที่ไฟยังไม่มอด) รวมทั้งนักศึกษาที่กำลังมีความประสงค์จะศึกษาต่อ หรือดำเนินกิจกรรมใดๆทางการศึกษาก็ตาม ท่าน อาจจะ

ต้องเป็นคนหูไวตา सबประรด หมั่นคอยติดตามข่าวจากแหล่งทุนต่างๆ ให้สม่ำเสมอ สักนิด เพราะถ้าท่านมีแต่หวังราชรถมาเกย หรือคนใส่พานยกมาถวายก็คงจะยาก เพราะผู้เขียนก็ต้องติดตามข่าวสารเอง หรือบางครั้งก็ต้องอาศัยเครือข่ายเพื่อนฝูง บอกกันต่อๆ มา ถ้าฟังจะรอข่าวจากส่วนกลางมาถึงก็อาจจะสายเกินไป เข้าข่ายไกลปืนเที่ยงประมาณนั้นแหละ กว่าจะรู้อีกทีก็หายลับไปในกลีบเมฆแล้ว โดยง่ายเอาเป็นว่าอาจจะมีสัญชาตญาณของนักล่า (ทุน) บวกกับความทะเยอทะยานบ้าง (สักนิด) โดยสังเขป โครงการนี้จำเป็นต้องเขียนข้อเสนอโครงการที่อยากทำให้แก่สกอ. เพื่อพิจารณา โดยสมัครผ่านจากมหาวิทยาลัยอีกทีหนึ่ง ไม่มีอะไรเอ่ยที่ได้มาง่ายๆ โดยไม่ลงทุน และก็ไม่เหลือปากว่าแรงผู้เขียนก็ต้องใช้เวลาว่างจากการสอน หรือภารกิจต่างๆ นอนคิดอีกนิด หรือเดินเข้าอีกหน่อย มานั่งคิดและวาดฝันในอากาศ (ทุกคนมีสิทธิ์ฝัน และฝันนั้นก็อาจจะเป็นจริง Dream ...Plan...Achieve!!!) แล้วบรรจุลงเลลงบนแผ่นกระดาษ ประมาณ 8-10 หน้า รวมทั้งแบบฟอร์มใบสมัคร ยังไม่เสร็จจะสิ้นเชิงทีเดียว ตอนท้ายก็ต้องอาศัย กำลังผสมความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยในการเสนอชื่อให้กับสกอ. เพื่อพิจารณาอีกที จากนั้นผู้เขียนก็นั่งรอไปด้วยความหวังนิดๆ ที่ไม่เป็นลมเป็นแล้ง จนเกือบลืมสักประมาณมกราคมของปีนี้สกอ. ก็ประกาศผลทางเว็บไซต์ (ช้ากว่ากำหนดการนานโข) ที่แรกก็ดูผ่านๆ ไม่เห็นชื่อตัวเอง (คิดหวังนิดๆ) แต่ไม่แน่ใจเพราะคิดว่าข้อเสนอโครงการของผู้เขียนเองก็ไม่ได้จืดจางเหี่ยวแห้งเท่าไรเนี่ยนา คู่อีกทีที่พบชื่อผู้เขียนเองอยู่ในบรรดา 30 ผู้สมัครที่ผ่านการประกวด (ใจชื้นขึ้นมาบ้าง) นับว่าประสบความสำเร็จอีกครั้ง (อันนี้อยากฝากบอกว่าพยายามบ่อยๆ แล้วจะสำเร็จ เพราะผู้เขียนก็ใช้ความพยายามอยู่นานโข ทำแล้วทำอีก เพื่อที่จะไปถึงฝั่งฝัน แต่บางทีหนทางสู่ความสำเร็จก็มีได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป) ทีนี้ก็ต้องมาวางแผนว่าจะเดินทางเมื่อไรดี เพราะยังมีอะไรอีกหลายอย่างที่ต้องทำต่อ ไหนจะเรื่องขออนุมัติจากทางมหาวิทยาลัย เรื่องทำหนังสือเดินทาง หนังสือตรวจลงตรา ขออนุมัติเบิกงบประมาณ งานสอน และนักศึกษาภายใต้กำกับดูแล โอ๊ย!!! หลากหลายสารพัด จิปาถะ กว่าจะเสร็จสิ้นก็ทำให้ผู้เขียนปวดเศียรเวียนเกล้าเหมือนกัน แต่ก็ต้องขอขอบคุณทุกๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้จนทุกอย่างลุล่วงไปด้วยดี ดังคำกล่าวที่ว่าได้อย่างเสียอย่าง ขอเตือนว่ารับทุนแล้วก็ให้จะดีไปทุกอย่างนะ ท่านต้องผูกมัดตัวเองกับเจ้าของทุนพอสมควร ตัวผู้เขียนก็ต้องพยายามทำให้ได้ดังกับข้อเสนอที่ให้ไว้กับสกอ. และเขียนรายงานส่งตอนจากกลับประเทศไทย (ถ้าเรื่องที่กำลังเขียนอยู่นี้ใช้แทนได้ก็คงดี) ลืมบอกในตอนต้นว่าในข้อเสนอโครงการผู้เขียนเลือกที่จะเดินทางไปยังเมืองลิเวอร์พูล (Liverpool) ประเทศสหราชอาณาจักร และจากลิเวอร์พูลไปยังกรุงแมดริด (Madrid) ประเทศสเปน ตามลำดับ ไม่ใช่สหรัฐอเมริกาอย่างที่ลงประกาศในจดหมายข่าวของทางมหาวิทยาลัย ขอแก้ข่าวด้วย ข้อนี้ก็น่าคิดชื่อโครงการตอนต้นบอกว่า เอเชีย-แปซิฟิก แต่สหราชอาณาจักรอยู่ที่แอตแลนติกนี่นา สงสัยต้องเพิ่มชื่อโครงการแล้ว หรือใครสนใจโครงการนี้บวกกับความเบื่อหรือจ้ออยากหนีไปไกลๆ ถ้ารออีกต่อไปอาจจะมีโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างเอเชีย-แอนตาร์กติกาได้ (ฮา) เป็นข้อดีประการ

หนึ่งของการเรียนในต่างประเทศ เพราะความร่วมมือกับสถาบันที่ผู้เขียนเรียนอยู่สมัยปริญญาเอก ได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ทุกอย่างง่ายขึ้นอีกในระดับหนึ่ง ผู้เขียนยังจำคำกล่าวของอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศของผู้เขียนเองได้อยู่เสมอ ถอดเป็นใจความง่ายๆ ได้ว่า การเรียนปริญญาเอกในต่างประเทศนอกจากจะเรียนรู้ทางวิชาการ เรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ แล้ว การติดต่อสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลในแวดวงก็เป็นเรื่องสำคัญที่พึงกระทำและก็จริงสิ่งนี้ยังใช้ได้อยู่เสมอ หรือท่านผู้อ่านคิดอย่างไร?

ผู้เขียนออกเดินทางจากประเทศไทยต้นเดือนเมษายน โดยสายการบินเอมิเรตส์ (Emirates Airline) หลายๆ ท่านอาจจะคุ้นชื่อหรือผ่านหูผ่านตากันบ้าง ตอนนั้นเป็นสายการบินไม่กี่สายการบินที่ยังมีที่นั่งเหลือ และราคาถูกกว่าสายการบินอื่นที่บินไปยังเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางที่ผู้เขียนจะไป ได้ฟังจากเอเจนซีขายตั๋วแทบไม่น่าเชื่อว่าที่สายการบินหลายสายการบินเต็มเพราะว่าคนไทยเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศกันมากในช่วงเดือนเมษายน นี่แสดงว่าคนไทยยังมีอันจะกินอยู่มาก คงไม่ใช่เรื่องมหัศจรรย์แน่นอน คิดว่ายังในบ้านเรายังคงมีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนอยู่อีกมาก ปัญหาอย่างนี้ต่อให้มีด้านทักษิณก็คงแก้ลำบาก (ตอนนี้หลายคนอาจไม่อยากให้มีทักษิณแล้ว) เพราะการกระจายความเท่าเทียม และความเป็นธรรมทางสังคมในบ้านเรายังคงเป็นเรื่องที่ต้องขบคิดกันต่อไป พูดไปพูดมาทำไมโยงเข้าเรื่องบ้านเมือง สถานการณ์ปัจจุบันไปแล้ว อาจจะเป็นเพราะถึงเมื่ออยู่ไกลในต่างประเทศแต่ตัวผู้เขียนก็พยายามติดตามข่าวสารจากบ้านเราอยู่เสมอ ยิ่งทุกวันนี้ยิ่งง่ายมีหนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้อ่านเยอะมณเฑไป ธรรมชาติส่วนตัวของผู้เขียนแล้วไม่อยากจะยุ่งกับการเมืองสักเท่าไรหรอก เป็นโรคเกลียดนักการเมืองหน้าไหว้หลังหลอกหรือพวกที่ปากหวานกันเปรี้ยวเข้ากระดูก อ่านข่าวที่ไรรู้สึกเอือมระอาทุกที แต่ก็พยายามนึกถึงพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่เสมอ และพยายามทำวันนี้ให้ดีที่สุด พักเรื่องเหตุบ้านการเมืองไว้ตรงนี้ กลับไปสู่เที่ยวบินกันต่อ ปัจจุบันนี้ถ้าท่านผู้อ่านมีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศ และซื้อตั๋วโดยสารเองท่านอาจจะไม่ได้รับตั๋วเป็นใบๆ อย่างเคยแล้ว เพราะหลายๆ สายการบินหันมาใช้ระบบตั๋วออนไลน์ (e-ticket) กัน เพื่อลดต้นทุน (ว่าอย่างนั้น) ท่านจะได้หมายเลขอ้างอิงแทนสำหรับการเช็คอิน เพียงแต่ท่านจดจำหมายเลขให้ดี หรือบางทีในระบบของสายการบินก็มีข้อมูลของท่านไว้แล้ว ตั้งแต่ตอนซื้อตั๋ว เพียงแต่ท่านแสดงหนังสือเดินทางของท่านว่าบุคคลในรูปถ่ายกับตัวท่านคือคนๆ เดียวกันก็พอ เท่านั้นแหละที่นี้ท่านจะเลือกนั่งตรงไหนบนเครื่องบินก็แล้วแต่ท่าน ผู้เขียนชอบนั่งตรงริมทางเดินเพราะสะดวกดีทั้งขาเข้าและขาออก ทั้งเวลาปวดหนักหรือปวดเบา บางท่านอาจจะชอบนั่งริมหน้าต่างเพราะ นิยมชมนกหรือท้องฟ้า ยิ่งตอนที่พระอาทิตย์จะลับขอบฟ้า ท่านจะเห็นเส้นขอบฟ้าที่สวยงามขอบอก (ดูภาพประกอบ)

(ถ่ายจากหน้าต่างเครื่องบิน)

ถึงแม้ผู้เขียนจะมีประสบการณ์เดินทางไปหลายประเทศแล้วใน โลกนี้ (ส่วนใหญ่อยู่ในยุโรป) เคยแม้กระทั่งนั่งเครื่องบินข้ามสองมหาสมุทรจากแอตแลนติกไปยังแปซิฟิก จนเกือบครบรอบโลกมาแล้ว แต่พอจะขึ้นเครื่องที่ไรก็ยังตื่นเต้น และมักจะใจหายอยู่เสมอ หายไปก่อนจะไปอยู่บนอากาศซะอีก คงเป็นเพราะความคิดถึงบ้านเกิดเมืองไทยมากกว่า ต้องเดินทางอีกแล้วนะเรา จีพจรลงเท้าไม่เคยได้หยุดอยู่กับที่สักที แต่ก็พยายามบอกกับตัวเองว่าไปไม่นานหรอกเดี๋ยวก็กลับแล้ว ไม่เหมือนกับตอนสมัยเรียนเมื่อเกือบหกปีก่อนไปนาน อยู่ยาวด้วย (สี่ปีนิดๆ) อยากบอกผู้อ่านว่าอยู่ที่ไหนก็ไม่สุขเหมือนอยู่บ้านเราเองหรอก บ้านหลังนี้ยังงามอยู่ในใจเราเสมอ วันนั้นผู้เขียนไปเช็คอนประมาณตีหนึ่ง กว่าเครื่องจะออกจริงๆก็ราวตีสาม รอจนหายง่วง คนที่บ้านที่มาส่งกลับ ไปก่อน จะอยู่ด้วยก็คงไม่ไหวหรอก คืออย่างที่บ้านผู้เขียนอยู่ใกล้สนามบินมาก ขับรถไม่ถึงสิบห้านาทีก็ถึงดอนเมืองแล้ว นึกไปนึกมาถ้าจากกลับต้องไปลงที่สนามบินใหม่สุวรรณภูมิคงแย่แน่เรา ทุกอย่างตอนเช็คอนผ่านฉลุยไม่มีปัญหาอะไร ยิ่งถือหนังสือเดินทางเล่มสีน้ำเงินยิ่งสบายไปอีกอย่าง สามารถเดินทางเข้าประเทศสำคัญๆในยุโรปได้มากกว่า 10 ประเทศ ยกเว้น (อันนี้ต้องจำให้ดี) ฝรั่งเศส, สเปน และสหราชอาณาจักร ผู้เขียนจึงต้องขอหนังสือตรวจลงตราจากสองประเทศหลัง ถึงแม้จะมีจดหมายนำเพื่ออำนวยความสะดวกจากกระทรวงการต่างประเทศก็ตาม ก็ยังต้องจ่ายค่าธรรมเนียมให้กับสถานทูตทั้งสองอยู่ดี เดินผ่านช่องตรวจสำหรับผู้เดินทางออกนอกประเทศ แล้วก็มุ่งไปยังประตูเพื่อขึ้นเครื่อง พอหาที่นั่งเจอ ก็เก็บกระเป๋าเข้าที่ นั่งรัดเข็มขัดเรียบร้อย(สาวคนต้นัดน้อย) พร้อมทั้งจะบินแล้ว สักพักนั่งเครื่องก็เริ่มเคลื่อนตัวเข้าสู่รันเวย์ สิ่งที่คุณเขียนชอบมากๆตอนที่นั่งเครื่องบินก็ตอนนี้แหละ ตอนที่เครื่องบินเริ่มดิคเครื่อง และเพิ่มความเร็วเร็วขึ้นๆ จนเร็วที่สุด เพื่อที่จะบินขึ้นสู่ฟ้า (take off) มันเป็นความเร็วที่เหมือนจะพยายามให้หลุดพ้น หนีจากแรงดึงดูดอะไรสักอย่าง ลืมบอกให้ทราบนิดนึงว่าตอนที่เครื่องบินเร่งตัวเอง และพยายามที่จะทรงตัวให้อยู่ในอากาศได้ หรือช่วงที่เครื่องจะร่อนลงสู่พื้นดิน ช่วงนี้เป็นช่วงที่อันตรายที่สุด ท่านอย่าลืมนะ ในตัวลำนั้นบรรทุกน้ำมันเป็น

แสนลึตร (ไม่ยากจินตนาการ) ดังนั้นผู้โดยสารส่วนใหญ่จึงมักจะโล่ง และหายใจคล่องมากขึ้น เมื่อเครื่องอยู่นิ่งบนฟ้าแล้ว บนเครื่องโบอิง 777 ที่นั่งค่อนข้างแคบนิคสำหรับคนตัวใหญ่หรือมีช่วงขายาว แต่ส่วนที่ช่วยชดเชยคือแต่ละที่นั่งจะมีจอทีวีส่วนตัว ดังนั้นท่านจะสามารถเลือกชมรายการอะไรก็ได้ ตามที่ต้องการ มีทั้งหนัง มีวสิควิดีโอ การ์ตูน และเกมส์สำหรับเด็ก หรือจะเลือกฟังวิทยุ หรือเพลงในหลากหลายสไตลก็ได้ โดยปกติผู้เขียนกลับค่อนข้างยากระหว่างการเดินทาง ดังนั้นเวลาที่ไ้ช้อยู่บนเครื่องส่วนใหญ่จึงหมดไปกับเอนเตอร์เทนเมนต์ทั้งหลาย (คงมีบางช่วงที่เผลอหลับไปบ้าง) สายการบินเอมิเรตส์เมื่อออกจากกรุงเทพฯแล้วจะบินสู่เมืองดูไบ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรต เพื่อแวะเปลี่ยนจากดูไบไปยังแมนเชสเตอร์ ประเทศสหราชอาณาจักรอีกครั้ง ใช้เวลาบินประมาณ 5-6 ชั่วโมง ถึงดูไบก็เช้าตรู่ประมาณ 7-8 โมงเช้า วันนั้นเครื่องบินถึงช้ากว่ากำหนดเกือบชั่วโมง แทบจะเปลี่ยนเครื่องไม่ทัน แต่ดีหน่อยพอเครื่องลงสัมผัสพื้นดินอีกครั้งก็มีพนักงานภาคพื้นมาคอยอำนวยความสะดวกให้เร็วขึ้น ผู้โดยสารที่เดินทางพร้อมกันในวันนั้น และจะตรงไปเมืองแมนเชสเตอร์จึงสามารถต่อเครื่องได้ทันตามกำหนด แต่ก็ต้องเหนื่อยออกแรงวิ่งลากกระเป๋าพ้อหอมปากหอมคอ บินต่อจากดูไบประมาณอีกหกชั่วโมงก็ถึงสนามบินเมืองแมนเชสเตอร์ซึ่งเป็นสนามบินนานาชาติที่อยู่ใกล้เมืองลิเวอร์พูลมากที่สุด เมื่อลงจากเครื่องก็ต้องผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองก่อน โคนถมนิดหน่อยว่ามาทำอะไร อยู่นานเท่าไรประมาณนี้ ทุกอย่างไม่มีปัญหาผ่านฉลุยอีกครั้ง การเดินทางยังไม่สิ้นสุดแค่ 14 ชั่วโมงบนเครื่องบิน (รวมภาคพื้นดิน) เท่านั้น รับกระเป๋าแล้วตรวจดูทุกอย่างเรียบร้อย ก็ต้องมุ่งหน้าไปยังสถานีรถประจำทางหรือสถานีรถไฟ เพื่อต่อไปยังเมืองลิเวอร์พูลอีก ผู้เขียนเลือกที่จะเดินทางโดยรถไฟในวันนั้นเพราะช่วงเวลาคือเหมาะสมจะพ้อดี ค่ารถไฟไปเที่ยวเดียวประมาณ 5-6 ปอนด์ สำหรับผู้ไม่มีบัตรลดราคา ถ้าท่านมีบัตรลดท่านจะได้รับส่วนลดถึง 33% ที่เดียว ใช้เวลาอีกประมาณหนึ่งชั่วโมงนิดๆ ก็ถึงสถานีรถไฟ Liverpool Lime Street เมืองลิเวอร์พูล ซึ่งเป็นสถานีกลางสำหรับการเดินทางไปเมืองอื่นๆ ถ้าเทียบไปแล้วก็เหมือนหัวลำโพงบ้านเรา (ถ้านักภาพไม่ออก ก็อาจจะเปรียบเทียบกับหอประชุมใหม่ มรพส. ก็ได้) Liverpool Lime Street ตั้งอยู่ในใจกลางเมือง

(สภาพภายในสนามบินเมืองแมนเชสเตอร์)

เช่นเดียวกับสถานีรถไฟ ในเมืองอื่นๆ เดินออกจากสถานีคนน้อยท่านก็สามารถเดินซื้อป๊อปได้ โดยง่าย ดังนั้นผู้คนที่นี้จึงนิยมที่จะเดินทางโดยรถไฟมากกว่าแต่ก็บ่อยครั้งที่รถไฟที่นี้จะถึงช้ากว่ากำหนด (หรือเป็นเช่นนี้กันทุกที่) ตอนที่สมเด็จพระเทพฯเสด็จเยือนอังกฤษเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเพื่อมารับปริญญาคุณภักดีตมศักดิ์ ณ มหาวิทยาลัยลิเวอร์พูล พระองค์ท่านก็เสด็จโดยทางรถไฟจากลอนดอนเพื่อมายังเมืองลิเวอร์พูล พุดถึงเมืองลิเวอร์พูลหลายๆท่านได้ยื่นมือแล้วน่าจะรู้จักกันดี วงเดอะบีเทิล (และจอห์น เลนนอน) เรือไททานิค (บริษัทตั้งอยู่ในลิเวอร์พูล แต่เรือออกเดินทางจากเมืองเซาท์แธมป์ตันและจมลงระหว่างทางก่อนถึงอเมริกา) หรือโดยเฉพาะแฟนฟุตบอลยังน่าจะรู้จักดี ทั้งหมดที่เอ่ยมามีกำเนิดจากเมืองนี้ทั้งนั้น ว่ากันแล้วจึงเป็นเมืองที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อีกเมืองหนึ่ง ลิเวอร์พูลตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในอดีตประมาณกลางศตวรรษที่ 19 ถือเป็นเมืองท่าที่สำคัญสำหรับเรือพาณิชย์ที่จะเดินทางไปยังแอฟริกา ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าช่วงสมัยสงครามโลกจึงได้รับการโจมตีอย่างหนักทางอากาศโดยฝูงบินของเยอรมัน ด้วยความที่เป็นเมืองท่าในสมัยก่อน และมีการติดต่อกับต่างประเทศมาก ความกลัวว่านักเดินเรือ ผู้เดินทางที่ผ่านการเข้าออกต่างประเทศอาจจะนำโรคติดต่อเข้ามาได้ ดังนั้นที่นี่จึงได้ถือเป็นแหล่งกำเนิดมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนเกี่ยวกับ โรคเขตร้อนแห่งแรกของโลก (School of Tropical Medicine) และมีชื่อเสียงมาจนถึงปัจจุบันนี้ เมื่อรถไฟจอดสนิทที่สถานีก็เป็นเวลาประมาณเกือบบ่ายสามโมงของเวลาท้องถิ่น (ประมาณ 3 โมง ของบ้านเรา) ไม่ต้องจินตนาการเลยว่าผู้เขียนจะอ่อนระโหยโรยแรงแค่ไหน ลงจากรถไฟแล้วก็ต้องเดินทั้งลาก และแบกกระเป๋าต่อไปยังที่พักอีก เมื่อถึงห้องพักไม่ต้องบอกผู้อ่านก็คงจะพอเดาได้ว่า ผู้เขียนทำอะไรเป็นอย่างแรกหลังจากการเดินทางแบบมาราธอนอีกครั้งหนึ่งในชีวิตเกือบ 14 ชั่วโมง

(ภายในของ Liverpool Lime Street Station
กับขบวนรถไฟ Virgin Train)

วันที่ผู้เขียนมาถึงอังกฤษเป็นวันเสาร์ และอยู่ในช่วงฤดูใบไม้ผลิของที่นี่ อากาศยังค่อนข้างเย็น ลมแรงและมีฝนตกอยู่บ่อยๆ อากาศแท้จริงของที่นี่คือมีฝนตกแทบทุกวัน ผู้เขียนจำได้ว่าก่อนมาเรียนที่นี่ เจอฝนนิดหน่อยก็ป่วยเป็นหวัดได้โดยง่าย แต่พอมาอยู่ที่อังกฤษ และเจอสภาพอากาศ (เลวร้าย) แบบอังกฤษทุกวัน ต่อให้เดินตากฝนยังไ้ก็ไม่เคยป่วยเป็นหวัดง่ายๆเหมือนอยู่ที่

เมืองไทย สำหรับผู้อ่านที่เป็นผู้หญิงเอาจริงเอาจังน่าจะคิดว่าเมืองลิเวอร์พูลอาจจะต้องระวังนิดนึงเวลาเดินตามถนน โลงแข็งแรง เพราะที่นี้บางวันท่านอาจจะต้องเผชิญกับกระแสลมแรงมากๆ (มากถึง 50 ไมล์ต่อชั่วโมง) ยิ่งวันไหนที่ฝนตกด้วยละก็ แทบจะไม่ต้องสาธยาย การกลับมาครั้งนี้ผู้เขียนไม่ต้องปรับตัวมากนัก เพราะทุกอย่างยังคงเหมือนเดิมไม่ค่อยจะมีการเปลี่ยนแปลงเท่าไร ยกเว้นที่สังเกตเห็นคือ มีการขุดปรับปรุงถนนมาก ลืมบอกไปตอนต้นว่าเมืองลิเวอร์พูลได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองวัฒนธรรมของยุโรป และจะมีการฉลองยิ่งใหญ่ในปี 2008 โครงการปรับปรุงถนนหนทางจึงเกิดขึ้น เรียกโครงการนี้ว่า Liverpool Big Dig! สำหรับที่พักของผู้เขียนก็ยังเป็นที่เดิมที่ผู้เขียนเคยอยู่สมัยตอนเป็นนักเรียน และเป็นที่พักสำหรับนักเรียนโดยเฉพาะ ค่าเช่าคิดเป็นสัปดาห์ประมาณ 3500-4000 บาท ก่อนข้างอยู่ในใจกลางเมือง ใกล้กับสถานีรถไฟ เดินสักประมาณ 10 นาทีก็ถึงแหล่งช้อปปิ้ง และบริเวณ campus ของมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้รถเลย เพียงแต่รอนแท็กซี่สักคู่สองคู่ก็เพียงพอแล้ว (ค่ารถแท็กซี่มิเตอร์ที่นี่ราคาเริ่มแรกที่นี่ประมาณ 2 ปอนด์ ค่ารถเมล์ก็ประมาณที่ขอละ 1 ปอนด์ น้ำมันประมาณลิตรละ 71 บาท; 1 ปอนด์ = 70 บาท) วันแรกในอังกฤษ (อีกครั้ง) ของผู้เขียนหมดไปกับการจัดข้าวของ สมบัติอื่นๆให้เข้าที่เรียบร้อย และการนอนซะมากกว่า มีบางช่วงตอนบ่ายแก่ๆที่ได้เจอกับเพื่อนเก่าที่ยังเรียนกันอยู่ที่นี่ และจึงได้มีโอกาสหยิบเอาของฝากจำพวกอาหารไทยไปฝากพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ กันบ้าง (รายการที่สำคัญเช่น น้ำพริก กุนเชียง เป็นต้น)

(บริเวณท่าเรือเมืองลิเวอร์พูล)

ในลิเวอร์พูลมีมหาวิทยาลัยใหญ่ๆอยู่สองมหาวิทยาลัย คือ University of Liverpool (UOL) และ Liverpool John Moores University (LJMU) ไม่รวมมหาวิทยาลัยเฉพาะทางอื่นๆอีก ทุกมหาวิทยาลัยที่นี้ส่วนใหญ่จะได้รับการประกันคุณภาพจากรัฐบาลของเขาเอง และแทบทุกแห่งก็ได้รับการยอมรับจาก ก.พ. บ้านเราด้วย ดังนั้นคนที่มาเรียนที่อังกฤษจึงไม่ต้องพะวง หรือกลัวว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยห้องแถวเอกชน ทั้งสองมหาวิทยาลัยที่ยกตัวอย่างข้างต้นจะมีความชำนาญ และสาขานักที่เปิดสอนต่างกัน ดังนั้นถ้าจัดอันดับของมหาวิทยาลัยจึงอาจจะไม่สำคัญเพราะคนที่อยาก

เรียนที่นี้ พิจารณาจากอันดับของสาขาวิชามากกว่า ยกตัวอย่างเช่น UOL ก็จะมีชื่อทาง Medicine, Material Sciences ในขณะที่ LJMU ก็เด่นทาง Marine Sciences, Sport Sciences, Astrophysics หรือ Biosciences เป็นต้น เล่าให้ฟังนิดนึงว่าตอนที่ผู้เขียนเลือกมาเรียนที่นี้ ผู้เขียนเองก็เลือกจากสาขาและอาจารย์ที่ปรึกษา มากกว่าที่จะเลือกเพียงชื่อชั้นของมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา จะมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดสำหรับการเรียนในต่างประเทศ (และในประเทศไทย) อาจจะเป็นโชคของผู้เขียนอีกประการหนึ่งที่ตลอดการเรียนตั้งแต่รี โท ผู้เขียนได้มีอาจารย์ที่ปรึกษาดีมาตลอด พอถึงระดับป.เอก ผู้เขียนก็มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้ที่เป็นทั้งอาจารย์ที่ดีเยี่ยม และนักวิจัยชื่อดังระดับโลกอย่าง Prof. Anthony Whalley และ Prof. Roy Watling และยังร่วมมือทำงานมาจนถึงทุกวันนี้ การเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาผิด บอกได้เลยว่าเลือกผิดคิดจนตัวตาย มีกรณีปรากฏให้เห็นกับนักเรียนไทยบ้างแล้วว่า ต้องย้ายมหาวิทยาลัยเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ช่วยเหลือเด็กนักเรียนทางด้านการวิจัยไม่ได้ พูดถึงประเด็นนี้แล้วทำให้ผู้เขียนนึกถึงการที่มหาวิทยาลัยหลายๆแห่ง (หรือเพียงบางแห่ง) ที่พยายามจะเปิดหลักสูตรปริญญาโท โนนี่เพื่อจะตอบสนองผู้ที่ต้องการปริญญา ในขณะที่อาจารย์ยังขาดประสบการณ์การทำวิจัย ถ้าเป็นเช่นนี้คงน่ากลัว ทั้งลูกศิษย์และอาจารย์คงได้ถอดใจกันลงสู่เบื้องล่างแน่!!

(Prof. Anthony Whalley และภรรยา,
Prof. Roy Watling และภรรยา)

สัปดาห์แรกผู้เขียน และนักศึกษาคนอื่นได้มีโอกาสพบกับอธิการบดี (Vice Chancellor) ของมหาวิทยาลัย เขาก็ให้การต้อนรับเราเป็นอย่างดี มีโอกาสได้ถ่ายรูปร่วมกัน และยินดีต้อนรับกลับสู่ลิเวอร์พูลอีกครั้ง มีการพูดคุยกันบ้างเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน และความร่วมมือที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต แต่ทั้งนี้ก็คงแล้วแต่นโยบายของระดับการบริหารมากกว่า เพราะผู้เขียนเป็นเพียงผู้ปฏิบัติที่จะต้องปฏิบัติตามจุดประสงค์ของการมาครั้งนี้ ไม่นานนั้นอาจจะถือว่าละเอียดหรือบกพร่องได้

(ร่วมกับ The VC, นักศึกษา PhD, International Manager และ Prof. Anthony Whalley อีกครั้ง)

เรื่องพิธีรีตรองจบซะที ผู้เขียนจะได้เริ่มงานในส่วนที่ต้องทำแล้ว โดยสังเขปเพราะผู้อ่านคงมีพื้นฐานความรู้ที่ค่อนข้างต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วในแต่ละวันในช่วงสองเดือนแรกที่อยู่ที่ลิเวอร์พูล ผู้เขียนต้องพยายามศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้าง การจัดจำแนกชนิดของราตัวอย่างจากเมืองไทย (ประมาณ 300 ตัวอย่าง) กับตัวอย่างที่เก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์ราของมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ Prof. Anthony ให้ได้มากที่สุด เพราะที่นี่มีตัวอย่างมาจากหลายๆแห่งทั่วโลกทั้งจากยุโรป อเมริกาใต้ และเอเชีย และได้รับการจัดจำแนกและจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบถูกต้อง ดังนั้นงานส่วนใหญ่จึงอยู่ในห้องแล็บ บางครั้งก็ต้องไปค้นเอกสารตำราที่ห้องสมุดบ้าง บางคนอาจจะเกิดคำถามว่าทำไมต้องไปเปรียบเทียบกับของต่างชาติละ เหตุผลก็คือในทางราวิทยา หรือชีววิทยาที่ดี ถ้าเราต้องการจะเสนอชื่อสิ่งมีชีวิตชนิด (species) ใหม่ขึ้นมาเราก็ต้องมีข้อมูลที่เชื่อได้ว่าสิ่งมีชีวิตนั้นไม่มีลักษณะเหมือนทั้งทางรูปร่างสัณฐาน และอื่นๆไปเข้ากับข้อมูลหรือผลงานของคนอื่นที่ได้ทำไว้แล้ว ดังนั้นการเปรียบเทียบตัวอย่างจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง การกลับมาทำงานที่ห้องแล็บเดิมก็ดีไปหลายอย่าง เพราะทุกอย่างเราคุ้นเคยอยู่แล้ว อุปกรณ์ ผู้คน บรรยากาศ จึงไม่ต้องปรับตัวเลย การอำนวยความสะดวกต่างๆก็มีให้เหมือนเดิม อาศัยบัตร staff ที่ทำให้ใหม่ ผู้เขียนสามารถเข้าออกตึกได้ตามสะดวก สามารถสืบค้นออนไลน์ ยืมหนังสือในห้องสมุด/ระหว่างห้องสมุด ใช้เครื่องถ่ายเอกสาร และอื่นๆอีกมากมายได้ฟรีดังเดิมเหมือนสมัยตอนที่เป็้นนักเรียนทุกประการ โดยไม่ต้องจ่ายอะไรเพิ่มเติม นอกจากอยู่ในห้องแล็บแล้ว กิจกรรมอย่างอื่นที่ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมก็คือ ในช่วงนั้นทางคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ได้จัดงานประชุมเสนอผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้น ทั้งการนำเสนอด้วยปากเปล่าและโปสเตอร์ คนที่เข้าร่วมงานส่วนใหญ่ก็คือนักศึกษา ป.เอกจากโรงเรียนต่างๆ (ที่นี่ใช้คำว่า school แทน ภาควิชาหรือ department) ที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ คนพูดก็นำหัวข้อหลากหลายมาเล่าให้ฟังว่าเขาทำอะไรกันบ้าง ตั้งแต่เรื่องของโปรตีนโมเลกุลไปจนถึงเรื่องของระบบดวงดาว มาพูดถึงวัฒนธรรมการทำงานของคนอังกฤษ บางคนที่นี่จะเริ่มงานที่เวลา 9 นาฬิกาและเลิกงานประมาณ 5 โมงเย็น (ร้านรวงก็ปิด ถ้าจะจับจ่ายซื้อของหลัง 5 โมงเย็น คงลำบาก) ในระหว่างนั้นจะมี coffee break หรือบางครั้งเรียกว่า Tea time อยู่สองช่วงคือ 10 โมงเช้า และประมาณบ่าย 3 โมงเย็น ไม่รวมเวลาอาหารกลางวันตอนบ่ายโมง ดูไปดูเหมือนกับว่าฝรั่งเศสี่เขียนจะ

(ด้านหน้ามหาวิทยาลัย Liverpool John Moores)

พักบ่อยเหลือเกิน แต่เวลาทำงานก็คือทำงานจริงๆ และผู้คนที่นี้จะให้ความสำคัญกับวันหยุดพักผ่อนมาก ดังนั้นจะไม่เห็นนักเรียน หรือใครมาทำงานวันเสาร์อาทิตย์เลย คงจะมีแต่นักเรียนไทยที่มาทำงานที่เล็บของตน ผู้เขียนได้มีโอกาสคลุกคลีกับวัฒนธรรมที่นี้บ้าง ในวงกาแฟ หรือชาก็จะมีการคุยแลกเปลี่ยนสารพัด หลากหลายเรื่อง เรื่องงานบ้าง วิชาการบ้าง เทียวบ้าง ฟุตบอลบ้าง และอื่นๆอีก จิปาถะ ข้อค้นพบที่เหมือนกันคือมีการชูปชิตินินทาได้โดยทั่วไปไม่ว่าไทยหรือเทศ ผู้เขียนเองโดยปกติจะไม่พยายามจำกัดตัวเองอยู่เฉพาะในห้องเล็บ นอกจากการทำงานวิจัยแล้วการพักผ่อน หรือการทำอย่างอื่นเพื่อผ่อนคลายบรรเทาจากการทำงาน หรือความเครียดก็เป็นเรื่องสำคัญ เพื่อคุณภาพชีวิตของตัวเอง หลายคนบอกว่าถ้าได้มีโอกาสมาเที่ยวที่อังกฤษ หรือต่างประเทศแล้วเราจะได้มีการเข้าร่วมกิจกรรม ได้สัมผัสทางสังคมกับเขาบ้าง กิจกรรมที่น่าสนใจของคนที่นี่คือการดูละคร (Theatre) การดูฟุตบอลอังกฤษ การเข้าผับ (pub) เป็นต้น คนอังกฤษมักจะชอบเข้าไปพบปะสังสรรค์พูดคุย หรือดูกีฬากันในผับ ต้องขอทำความเข้าใจว่าผับในที่นี้ มาจากคำว่า public เป็นที่ที่คนในชุมชนมาพบเจอกัน ผับในอังกฤษจะได้รับอนุญาตและมีการขายเบียร์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นเดียวกับกับที่อื่นๆ แต่จะไม่เปิดเพลงเสียงดังเหมือนผับในบ้านเราที่มีวัยรุ่นนั่งกันหน้าสลอน คนที่นี้มักจะมานั่งคุยพร้อมกับดื่มเบียร์ บางผับจะมีแต่คนแก่ๆสูงอายุ (อย่าได้หลงเข้าไปเชียว) บางผับจะขายอาหารกลางวันด้วย ผับจะครึกครื้นมากในวันศุกร์ บางผับจะเต็มตั้งแต่กลางวัน ด้วยชาลิเวอร์พูลเป็นเมืองที่มีผับจำนวนมาก น่าจะมากกว่า 150 แห่งเฉพาะในใจกลางเมือง (อันนี้แค่เล่าให้ฟังมิได้สื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผู้เขียนใช้เวลาหมดไปกับการเที่ยวผับ) ผับบางแห่งมีชื่อค่อนข้างมากเพราะเป็นผับที่วงดนตรี The Beatles เคยเล่นอยู่มาก่อน คนส่วนใหญ่จะเข้าผับมาเจอกันเพื่อดูกีฬาด้วย เช่น แข่งม้า หรือถ้ายิ่งพูดถึงฟุตบอลอังกฤษคงไม่ต้องอธิบายกันมาก แต่เพื่อผู้อ่านบางคนไม่รู้จริงๆ ก็ต้องขออนุญาตขอใช้พื้นที่ส่วนนี้พูดถึงอีกที เมืองลิเวอร์พูลมีทีมฟุตบอลยักษ์ใหญ่ประจำเมืองอยู่สองทีม คือ Everton FC และ Liverpool FC ตามชื่อที่แท้จริงแล้วทีม Everton ตั้งสโมสรก่อน แต่ทีมสโมสร Liverpool ซึ่งตั้งทีหลัง และใช้สัญลักษณ์รูปนกประจำเมือง (คนไทยเรียกเป็นหงส์ แต่จริงๆ แล้วเป็นนกในเทพนิยายที่ปกป้องคุ้มครองเมือง เรียกว่า นกไลเวอร์เบิร์ด;

Liver-Bird) เป็นตราประจำทีมที่กลับประสบความสำเร็จมากกว่า ดังนั้นเราจึงอาจเข้าใจว่า Liverpool เป็นทีมเดียวและประจำเมืองไปโดยปริยาย เวลาที่ทั้งสองทีมต้องพบกันเอง ในผับจะคับคั่งไปด้วยแฟนๆของทั้งสองฝ่ายที่ต่างใส่เสื้อทีมของตนเองมานั่งลุ้นและเชียร์ดุดคอบจ่อเพิ่มเติมอีกนิดว่าถ้าจะดูฟุตบอลในสนามที่นี้ค่อนข้างลำบากเพราะตัวจะถูกจำหน่ายหมดตั้งแต่ก่อนเปิดฤดูกาล การถ่ายทอดทีวีก็มีย่อยกว่าที่ได้ดูในทีวีที่เมืองไทยซะอีก (คนไทยโชคดีมาก) เพราะทุกอย่างเป็นลิขสิทธิ์ไปหมด ดังนั้นทุกคนจึงหันไปเชียร์ในผับที่มีการรับสัญญาณถ่ายทอดดีกว่า ผู้เขียนอยู่ที่ลิเวอร์พูล ในช่วงที่ฟุตบอลกำลังจะปิดฤดูกาลพอดี จึงได้มีโอกาสได้สัมผัสกับบรรยากาศสดๆของฟุตบอลอังกฤษอีกครั้ง อันนี้ก็ต้องขอขอบคุณเพื่อนแสนสนิทชาวเบลเยียมของผู้เขียนที่อุตส่าห์หาตั๋วฟรีให้ผู้เขียนจนได้ประจวบกับช่วงนั้นเป็นการแข่งขันนัดชิงชนะเลิศของฟุตบอลถ้วยสำคัญ และผลปรากฏว่าทีมลิเวอร์พูลก็มิได้ทำให้แฟนเมืองผิดหวัง สามารถคว้าแชมป์มาครองได้ หลังจากนัดชิงชนะเลิศเพียงหนึ่งวันก็มีการฉลองด้วยการแห่ขบวนพาเหรดรอบเมือง ผ่านบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยที่ผู้เขียนไปทำงานอยู่พอดี จึงได้มีโอกาสเก็บภาพบรรยากาศมาฝาก เรียกได้ว่าผู้คนที่นี้เขาลั่งไล่และชื่นชมตลอดจนมีความภูมิใจในทีมของเขามากๆ ผู้เขียนคงไม่เล่าต่อว่าลิเวอร์พูลมีอะไรที่น่าสนใจอีก รายละเอียดน่าจะมียกในหนังสือท่องเที่ยวต่างๆ หรือตามเว็บไซต์ ในที่นี้คงได้แค่เพียงเก็บภาพถ่ายที่แทนความทรงจำมาฝาก ตลอดระยะเวลาสองเดือนแรกนี้ ผู้เขียนรู้สึกว่าเป็นช่วงเวลาที่คุณเขียนสามารถทำงาน และอุทิศเวลาให้กับการวิจัยที่คุณเขียนอยากทำได้เต็มที่ ภายใต้สภาวะที่มีการอำนวยความสะดวกที่ค่อนข้างดี การทำงานในที่นี้ขึ้นอยู่กับวางแผน การบริหารจัดการ และควบคุมด้วยตัวเองทั้งหมด ไม่ต้องยึดติดกับระบบมากเกินไป เราทำเราได้นักศึกษาก็จะได้เทคนิคใหม่ๆที่เราจะได้ถ่ายทอดให้เมื่อกลับไป) ไม่ทำก็ไม่เกิด การทำงานวิจัยนั้นทำให้เราคิดและตามติดเสมอ (ตามติดสถานการณ์ความรู้) เสมือนการลบลบคมสมองให้พร้อมกับเรื่องราวและเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น (ไม่ตกยุคแน่) หวังว่าเด็กที่มาเรียนกับเราก็คงจะได้รับความรู้ใหม่ๆที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกับเรา ซึ่งเป็นความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้ว และน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับเขาต่อไป

(นก Liver Bird สัญลักษณ์ของเมือง)

(แฟนบอลรอรับทีม หน้ามหาวิทยาลัยลิเวอร์พูลจอห์นมัวร์)

(ทีมลิเวอร์พูล)

(กลางเมืองลิเวอร์พูลหลังฝนตก)

ผู้เขียนจะต้องเดินทางย้ายไปทำงานวิจัยที่ห้องแล็บอื่นในเดือนถัดไป คราวนี้จากตะวันตกเฉียงเหนือของอังกฤษ จะต้องไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศแทน ถ้าผู้อ่านบางคนได้ติดตามข้อเขียนที่ฝากไว้บนกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ของคณะวิทยาศาสตร์คงจะพอจะได้แล้วว่าผู้เขียนต้องย้ายไปอยู่เมืองอะไร ตอนนี้คงต้องขอไปเตรียมตัวเก็บข้าวของ ก่อนที่จะกลับมาบอกกล่าวเล่าแจ้งให้ท่านผู้อ่านต่อไปว่าผู้เขียนไปเจอเจออะไรทั้งที่น่าสนใจหรือไม่น่าสนใจอีกบ้าง

**อาจารย์ ดร.เชิดชัย โพธิ์ศรี

สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม